

Film Ongehoord HARD doorbreekt taboe gehoorschade onder musici

Vorige maand ging de documentaire Ongehoord HARD in première. Deze film schetst een indringend beeld van de veelal verborgen gehoorproblematiek in de muziekwereld. De film kwam tot stand met medefinanciering door de NVVS-afdeling Rotterdam. Initiatiefnemer Hans Troost (55) uit Soest, één van de makers van de film, vertelt.

Wat heeft u met geluid?

“Ik ben van jongs af aan gefascineerd door geluiden, muziek en de technische aspecten daarvan. Vroeger was ik ook musicus, maar vanwege mijn hoorproblemen moest ik die passie deels opgeven. Nu verdien ik mijn boterham met het stemmen van piano’s en het repareren van diverse muziekinstrumenten. Sinds 2001 zet ik mij in om gehoorschade – die bij een steeds groter wordende risicogroep dreigt te ontstaan - te voorkomen. Dit doe ik onder meer via de website Oorbewust.nl, waar ik informatie plaats over bewust omgaan met geluid. En nu dus via de documentaire Ongehoord HARD”

In hoeverre worden gehoorproblemen in de muziekwereld onderkend?

“Zeker de helft van de professionele musici in ons land heeft in meer of mindere mate een gehoorschade opgeloo-

pen. Velen durven er niet mee ‘uit de kast te komen’, ook al beperken de hoorproblemen hen in het vak. Met Ongehoord HARD willen wij musici bewust maken van de beperkingen die gehoorschade met zich mee kan brengen. En wat het psychisch met je doet.”

Welke gehoorproblemen spelen er bij musici?

“Passie voor muziek kan je blind maken voor de risico’s. De onwetendheid, de werkomstandigheden, het ‘doorgaan, doorgaan’, het niet kunnen doseren: het zijn allemaal risicofactoren. Met enig gehoorverlies kunnen veel musici nog jaren spelen. Op de blazers na, die kunnen met gehoorverlies niet meer goed intoneren. Met tinnitus leven en werken is zwaar. Depressie ligt vaak op de loer. Toch lukt het flink wat musici die ik ken om door te werken met een constante piep in het oor. Hyperacusis is een groter probleem. In enkele weken of maanden kan het soms gedaan zijn met werken. Het is juist die overgevoeligheid voor geluid, die steeds vaker voorkomt onder musici, én onder opvallend veel jongeren. Misschien staat de muziek overal tegenwoordig simpelweg veel te luid. De één kan die constante herrie en werkdruk jarenlang verdragen, de ander gaat eerder voor de bijl.”

“Ik raad musici aan om uit de kast te komen met hun gehoorprobleem”

“Gaby stond juist toen we haar filmden voor belangrijke keuzes”

Jullie volgen zangeres Gaby Kaihatu die al jong op de Bühne stond. Ze kwam dus al vroeg in de herrie terecht...

“Ja. Ze is, net als vele andere muzikanten, onbeschermd aan het werk gegaan. Nu doet Gaby alles wat je maar kunt doen om te leren leven met tinnitus en hyperacusis. Zoals voor veel muzikanten is het voor haar erg moeilijk om goed om te gaan met de beperkingen die de gehoorklachten haar opleggen. Je wilt ondanks de gehoorschade vooruit in de muziek, maar komt daardoor juist in een vicieuze cirkel terecht vol stress of zelfs een burn-out. Erkennen dat er een probleem is en dat je ‘ziek’ bent, is het begin van werken aan ‘beter worden’ en leren omgaan met de veranderde omstandigheden.”

Ben je tevreden hoe de documentaire is geworden?

“Ja. Het resultaat is indringender dan ik van tevoren had durven dromen. Het wordt in één keer duidelijk hoe het is om te leven met een gehoorprobleem als tinnitus en hyperacusis. Bijzonder is ook dat Gaby juist in de tijd dat we haar filmden voor belangrijke keuzes stond. Daarover durft ze eerlijk te praten. Zo hebben we echt een statement kunnen maken.”

Waar wordt de film vertoond?

“Iedereen kan de dvd aanschaffen en thuis bekijken. We willen dat de documentaire ook op televisie wordt uitgezonden, zowel in Nederland als België. Ik hoop verder dat muziekdocenten de documentaire aan hun leerlingen en studenten laten zien. Hoe meer aandacht voor preventie en bewustwording in het onderwijs, hoe beter de jeugd om leert omgaan met geluid. Het is jammer om de passie voor muziek te verliezen door gehoorschade.”

Ongehoord HARD is een documentaire gemaakt over Gaby Kaihatu, een succesvol zangeres en muziekdocente met een gehoorprobleem. Zij kampt met tinnitus (oorsuizen) en hyperacusis (overgevoeligheid). Het is een film over de confrontatie van een gepassioneerd musicus met ‘verborgen gebreken’. Een relaas over haar zoektocht, strijd en dilemma’s, zowel privé als op de werkvloer. De 30 minuten durende film schetst op indringende wijze de impact van gehoorschade bij professionele musici, maar is ook interessant voor iedereen die muziek beoefent of van muziek houdt. Een ‘earopener’ om bewuster om te gaan met geluid. De film is gemaakt door Hans Troost, Joke van Unen, Ton Panken en Johan van Kempen en kwam tot stand met financiële steun van de NVVS-afdeling Rotterdam (die dit jaar 100 jaar bestaat). Bestel de dvd voor € 6,25 (de kosten van verzending en administratie) via de website Ongehoordhard.nl

Meer weten?

Ga naar de website Oorbewust.nl en bekijk meer filmpjes van Hans Troost over gehoor via het online videokanaal van de NVVS op www.youtube.com/NVVSkanaal.

LEES VERDER OP PAGINA 37

*“Passie voor muziek
kan je blind maken
voor de risico’s”*

De tips van Hans Troost voor musici met of zonder gehoorschade

- Een algemeen advies voor musici is: houd het zachter aan de bron. Het lijkt een open deur maar helaas spelen veel musici consequent te hard. Doseer het geluid en gebruik gehoorbescherming
- Hard geluid geeft een kick en dat is een valkuil. Probeer liever voldoening te halen uit zinderend samenspel binnen veilige geluidsniveaus onder de 80 dB
- Pas op met de piekgeluiden van bijvoorbeeld slagwerk en piano. Akoestische muziekinstrumenten, oortjes en koptelefoons zijn gevaarlijker voor het (geh)oor dan je wellicht denkt
- Breng je eigen risicogedrag rondom geluid en je eigen gehoor in kaart en bedenk op basis daarvan hoe je het beste met geluid kunt omgaan
- Verdiep je in de veiligheidsregels van geluid: hoe hard is te hard, hoelang is een bepaald geluid veilig?
- Hoe meer bekende artiesten hun nek uitsteken om de jongere generatie te waarschuwen voor gehoorschade, hoe beter. ‘Uit de kast komen’ is noodzakelijk, niet alleen voor jezelf!
- De Arbocatalogus Kunsteducatie bevat veel inzichten en maatregelen rondom werkdruk en omgaan met geluid. Meer informatie via www.sfkv.nl